

Kvalitetsvurdering af

NIVAAGAARDS MALERISAMLING

2012

INDHOLDSFORTEGNELSE

INTRODUKTION TIL KULTURSTYRELSENS KVALITETSVURDERING	3
Vurderingsgrundlag.....	3
Opfølgning	4
Nøgletal for museet 2010.....	5
KULTURSTYRELSENS SAMLEDE VURDERING.....	6
KVALITETSVURDERINGENS FOKUSOMRÅDER	6
Arbejdsgrundlag, organisation og ledelse.....	6
Ressourcegrundlag	8
Forskning.....	10
Formidling.....	11
Indsamling.....	14
Bevaring.....	14
Registrering.....	15
Museets fremtid.....	16
KVALITETSVURDERINGSFORLØBET PÅ NIVAAGAARDS MALERISAMLING	16

BILAG 1: FORSKNINGSEVALUERING

INTRODUKTION TIL KULTURSTYRELSENS KVALITETSVURDERING

Kvalitetsvurderinger er en del af Kulturstyrelsens arbejde med at understøtte en kvalitativ og professionel udvikling af museerne og deres opgavevaretagelse.

Kulturstyrelsen skal sikre, at museerne lever op til museumsloven samt de mål og standarder, der følger af politiske målsætninger for museumsområdet og samfundsudviklingen.

Gennem de sidste ti år er der gennemført en række udredninger, analyser og undersøgelser, som på forskellig vis har sigte på udvikling af kvalitet, og som bidrager til at sætte standarder for museernes virksomhed. Det drejer sig om:

- Udredning om bevaring af kulturarven (Kulturministeriet, 2003)
- Udredning om museernes formidling (Kulturministeriet, 2006)
- Kulturministeriets forskningsstrategi (Kulturministeriet, 2009)
- Internationale evaluering af den arkæologiske virksomhed (Kulturministeriet, 2010)
- Den nationale brugerundersøgelse (Kulturstyrelsen, 2009-2011)
- God ledelse af selvejende kulturinstitutioner (Kulturministeriet, 2011)
- Udredning om fremtidens museumslandskab (Kulturministeriet, 2011)
- Kulturministeriets digitaliseringsstrategi 2012 – 2015 (Kulturministeriet, 2012)

Disse udredninger, analyser og undersøgelser indgår i Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger af de statsanerkendte museer.

Kvalitetsvurderingen indeholder Kulturstyrelsens anbefalinger til museet samt en beskrivelse af de forhold, der danner baggrund for anbefalingerne. Kvalitetsvurderingen giver museets kommunale tilskudsydere en viden om det enkelte museums virksomhed og de rammer, museet arbejder i. Læs mere om kvalitetsvurderinger på Kulturstyrelsens hjemmeside:

kulturarv.dk/museer/museumsdrift/kvalitetsvurdering

Vurderingsgrundlag

Kulturstyrelsens grundlag for at kvalitetsvurdere de statsanerkendte museer, består af to dele: For det første museernes indberetninger til Kulturstyrelsen, herunder bl.a. museets vedtægter, regnskab, årsberetning og 4-årige arbejdsplan samt museets årlige indberetning til Kulturstyrelsens museumsstatistik: "Danske museer i tal". For det andet indgår kvalitetsvurderingsmødet på museet med deltagelse fra museets bestyrelse og museets hjemkommune. Kulturstyrelsen vurderer på ovenstående grundlag museets opgavevaretagelse og samlede virksomhed ud fra fire kategorier:

- Meget tilfredsstillende
- Tilfredsstillende
- Ikke helt tilfredsstillende
- Ikke tilfredsstillende

Kulturstyrelsens vurdering og anbefalinger er samlet i denne rapport, der sendes til museet og museets hjemkommune, bilagt en vurdering af museets forskning fra Kulturstyrelsens faglige råd.

Opfølgning

Museet skal inden for tre måneder efter modtagelsen af rapporten fremlægge en plan for, hvordan det vil følge op på Kulturstyrelsens anbefalinger. Kulturstyrelsen skal godkende opfølgningsplanen.

1 år efter godkendelse af opfølgningsplanen gennemføres et opfølgningsmøde mellem museet og Kulturstyrelsen. Museet skal forud for opfølgningsmødet redegøre for status i museets arbejde med opfølgningen. Kvalitetsvurderingen forventes afsluttet efter opfølgningsmødet.

NIVAAGAARDS MALERISAMLING

Nivaagaards Malerisamling er et statsanerkendt kunstmuseum.

Museet er en selvejende institution, stiftet i 1908 af godsejer Johannes Hage, der hermed overdrog sin private samling til offentligheden.

Muset blev statsanerkendt i 1983.

1903 opførte Johannes Hage et lille kunsttempel, der udgjorde museets udstillingssal. I 1988 og i 1992 blev museet udvidet. I første omgang med udstillingssal, cafe og publikumsfaciliteter. I anden omgang med udstillingssal, administrationslokale, magasin og et domicil for Bergiafonden. Museet er beliggende i et haveanlæg, der tilhører Den Hageske Stiftelse.

Staten er museets offentlige hovedtilskudsyder.

Nøgletal for museet 2010

Det samlede kommunale tilskud	895.700 kr.
Det samlede statslige tilskud, inkl. det tidligere amtstilskud	1.4 mio. kr.
Ikke-offentlige tilskud	952.000 kr.
Museets entreindtægt	1.3 mio. kr.
Museets samlede omsætning	6.2 mio. kr.
Museet egenkapital var	5.9 mio. kr.

I 2010 rådede museet over 3,5 årsværk, heraf var de 2 videnskabelige årsværk.

I 2010 havde museet 23.987 besøgende.

KULTURSTYRELSENS SAMLEDE VURDERING

Det er Kulturstyrelsens samlede vurdering, at Nivaagaards Malerisamlings opgavevaretagelse for nærværende ikke er helt tilfredsstillende.

Museet er udfordret af et spinkelt ressourcegrundlag både økonomisk og personalemæssigt. Dette vanskeliggør museets mulighed for at varetage og udvikle alle museumsfaglige opgaver på et tilstrækkeligt kvalitetsniveau. Museet lever ikke i tilstrækkelig grad op til museumsfaglige standarder i særligt forskningsarbejdet.

Det er Kulturstyrelsens indtryk, at museet arbejder målrettet på en skærpelse af den faglige profil samt en professionel og kvalitativ udvikling af museet.

KVALITETSVURDERINGENS FOKUSOMRÅDER

Arbejdsgrundlag, organisation og ledelse

a. Arbejdsgrundlag

Med tiltrædelsen af en ny direktør pr. 1. oktober 2010 har museet iværksat en proces, der skal gentænke museets samlede virke, herunder museets relation til interessenter og brugere. Museet ønsker at nyformulere den nuværende vision og mission; formulere langsigtede strategier indenfor de museale hovedopgaver; overveje hvorledes det vedtægtsbestemte ansvarsområde reflekteres i museets indsamling, forskning og formidling; revidere museets flerårige arbejdsplaner og i forlængelse heraf udarbejde en procesplan for en nyophængning af museets permanente samling.

Museet er endvidere gået i dialog med Fredensborg Kommune om et styrket økonomisk grundlag og samarbejdsgrundlag, der indeholder en række potentielle, nye tiltag.

Kulturstyrelsen ser frem til at følge den videre udvikling og er samtidig opmærksom på, at museet opstiller langsigtede mål, som ikke alle kan forventes at blive indfriet indenfor den gældende 4-årige periode for museernes arbejdsplaner (2011-2014).

b. Ansvarsområde og vision

Ifølge museets vedtægter er museets ansvarsområde defineret som: "(...) at bevare Johannes Hages samling af kunstværker som offentligt tilgængelige samt ved aktiviteter at sikre, at institutionen fremstår som et levende museum med virkeområde fortrinsvis inden for ældre europæisk og dansk kunst."

Tyngdepunktet i samlingen, der tæller 207 værker, er italiensk renaissance, nederlandsk barok, nederlandsk portrætkunst og dansk guldalder.

Museet formulerer i sin vision et stærkt ønske om at aktualisere samlingen ved at perspektivere til samtidens kunst i museets særudstillinger: "Visionen er, at Malerisamlingen skal være et sted for oplevelse

og indsigt i ældre europæisk og dansk kultur og dens betydning for nutiden (...) vi vil skabe sammenhæng mellem den gamle og nye kunst og derigennem fokusere på aktualiteten i den gamle kunst.”

Dette bredere virkeområde genspejles i museets udstillingsprofil, der hovedsageligt har fokus på dansk samtidskunst. Det reflekteres tillige i museets erhvervelsespolitik, der foruden museets fokus på erhvervelsen af dansk guldalderkunst, omfatter parafraser af værker fra ældre, europæisk kunst skabt af danske kunstnere i 1900-tallet.

At museet periodemæssigt søger at orientere sig udover Hages samling er ekspliciteret i museets vision: Museet ønsker at fokusere på aktualiteten i den ældre kunst ved at perspektivere til nyere kunst.

b. Strategier og forpligtende samarbejder

På kvalitetsvurderingen fremgik det, at museet for indeværende ikke arbejder ud fra en samlet virksomhedsplan med strategiske indsatsområder indenfor museale hovedopgaver og drift. Museet mangler i overvejende grad strategier, der i forlængelse af museets overordnede vision, udpeger mål og retning for museets samlede virksomhed, herunder en sammenhængende opgavevaretagelse indenfor de fem hovedopgaver, der er beskrevet i museumsloven.

Museet har ikke hidtil etableret forpligtende samarbejder med interessenter og aktører eller med kultur-, uddannelses- og vidensinstitutioner.

Med den nye direktørs tiltrædelse er der lavet handleplaner for udfærdigelsen af en virksomhedsplan med interne strategier og eksterne samarbejdsrelationer. Med den nye direktørs tiltrædelse er der ligeledes etableret faste rutiner for dialog med Fredensborg Kommune.

c. Organisation og ledelse

Museets bestyrelse består af fire mænd og en kvinde. Et medlem udpeges af Den Hageske Stiftelse, et medlem udpeges af Familien Hages Legat, et medlem udpeges af Bergiafonden, indtil to medlemmer udpeges af Fredensborg Kommune. De to bestyrelsesmedlemmer udpeget af Fredensborg Kommune er for indeværende ikke aktive byrådsmedlemmer. Ingen af bestyrelsesmedlemmerne er udpeget på baggrund af særlige kompetencer i forhold til museets virke.

Kulturministeriet har i december 2010 udsendt: ”Anbefalinger for god ledelse af selvejende kulturinstitutioner”. Anbefalingerne skal styrke bestyrelser og direktioner i forhold til at løfte de ledelsesmæssige opgaver og det ansvar, loven og bekendtgørelsen pålægger dem.

Anbefalingerne skal endvidere understøtte, at offentlige kulturinstitutioner løser offentligt finansierede opgaver professionelt, kompetent og effektivt.

Kulturministeriets mål med anbefalingerne er, at kulturinstitutionernes ledelse sætter sig ind i anbefalingerne og tager dem i anvendelse med de nødvendige tilpasninger til institutionens forhold.

Det er meget tilfredsstillende:

- at der er lavet handleplaner for udfærdigelsen af en samlet virksomhedsplan, som snarest kan iværksættes
- at der er etableret rutiner for dialog med Fredensborg Kommune

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museet for indeværende ikke har formuleret en samlet virksomhedsplan med sammenhængende, strategiske indsatsområder
- at museet for indeværende ikke har etableret forpligtende samarbejder med interessenter og aktører

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet formulerer et strategisk grundlag for sin samlede virksomhed, herunder mission, vision og strategi, samt planer og politikker for museets faglige og driftsmæssige virke
- at museet etablerer forpligtende samarbejder med lokale, nationale og internationale interessenter og aktører
- at museets bestyrelse overvejer, om bestyrelsen har den rette kompetencesammensætning til at understøtte museets videre udvikling
- at bestyrelsen følger Kulturministeriets anbefalinger om god ledelse, herunder at bestyrelsen løbende vurderer sin sammensætning, og hvilke kompetencer den skal råde over for bedst muligt at kunne understøtte en professionel og kvalitativ udvikling af museet

Ressourcegrundlag

a. Økonomi

Staten er museets hovedtilskudsgiver med 1.393.179 kr. i 2010. Fredensborg kommune beskar i 2010 tilskuddet til museet med 16,5 %, hvorved kommunens tilskud faldt til 895.700 kr.

Museet ansøger hvert år Bergiafonden om et tilskud til museets drift. I 2010 beløb fondens tilskud sig til 750.000 kr.

Museets samlede omsætning udgør 6.2 mio. kr., hvilket placerer museet i den nederste tredjedel af landets museer.

Kulturstyrelsen gjorde på kvalitetsvurderingen Fredensborg Kommune opmærksom på, at hvis Bergiafonden vælger ikke at tildele tilskud til museets drift, så er museets ikke-statslige tilskud under den anbefalede minimumsgrænse på det gældende niveau 1.2 mio. kr. og som forventes at stige til 2 mio. kr. som følge af Kulturministeriets udredning om fremtidens museumslandskab (2011). Er museets ikke-statslige tilskud under minimumsgrænsen, bortfalder det statslige driftstilskud.

Med et tilskud på 23 kr./pr. indbygger til museets drift er Fredensborg Kommune blandt de kommuner i landet, der yder mindst til et statsanerkendt museum hjemhørende i kommunen.

Museets økonomiske ressourcegrundlag er på den baggrund usikkert og spinkelt, hvilket giver museet ufordelagtige rammebetingelser i forhold til en langsigtet planlægning og professionel udvikling af museets virksomhed.

b. Personale

Organisatorisk er museet en meget lille institution med 3,5 årsværk. Museet har ikke tilknyttet frivillige.

Museets videnskabelige personale udgøres af en direktør og en inspektør, begge fuldtid. Desuden udgøres medarbejderstaben af en bogholder (20 t.), en cafebestyrer (30 t.) og et timelønnet vagtkorps.

Frem til 1. april 2012 er der ansat en akademisk medarbejder i kunsthistorie i løntilskud, der varetager museets skoletjeneste. Når ansættelsen udløber, ser museet sig nødsaget til at tage arbejdet med skoletjenesten op til fornyet overvejelse.

Som følge af den lille bemanning er museet meget sårbart overfor udsving i medarbejderstaben f.eks. i forbindelse med sygemeldinger. Museets medarbejdere har derfor i perioder skullet påtage sig meget forskelligartede opgaver for dels at sikre varetagelsen af basale driftsopgaver, dels sikre, at museet løfter de lovbundne hovedopgaver.

c. Bygninger

Museet er opført i tre omgange: Det oprindelige kunsttempel fra 1903, udvidelsen med udstillingssal, cafe og publikumsfaciliteter i 1988, udvidelsen med udstillingssal, administrationslokale, magasin og et domicil for Bergiafonden i 1992.

Tilbygningen fra 1992 ejes af Bergiafonden indtil 2042, hvor den overgår til museet. De driftsmæssige udgifter, der knytter sig til 1992 tilbygningen, deles mellem museet og Bergiafonden frem til 2042, hvor museet overtager bygningen og dermed alle driftsudgifter.

Museet er beliggende i et haveanlæg, der tilhører Den Hageske Stiftelse, som varetager vedligehold af parkanlægget. Museets gæster har fri adgang til parken. Museet betaler Den Hageske Stiftelse for pasning af museets parkeringsplads og arealer, der grænser op til museet.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har etableret et samarbejde med Den Hageske Stiftelse om pasning af udendørsarealer

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museets drift og faglige virksomhed er funderet på et usikkert og spinkelt økonomisk grundlag, og at museets statstilskud reelt er afhængig af størrelsen på Bergiafondens tilskud
- at museet råder over så begrænsede personaleressourcer

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet arbejder på at sikre et mere bæredygtigt økonomisk grundlag
- at museet sikrer, at personalesammensætningen understøtter museets arbejde med de faglige, lovbestemte opgaver inden for ansvarsområdet, herunder en prioritering af videnskabeligt personale, der kan bidrage til en professionel varetagelse og udvikling af museets opgaver

Forskning

Museet er forpligtet til at forske inden for sit ansvarsområde og stille sin viden til rådighed for omverdenen. Museets forskning er videnskabeligt arbejde baseret på faglige problemstillinger relateret til museets ansvarsområde.

Museet har, som led i kvalitetsvurderingen, indsendt sine forskningspublikationer for de seneste fire år med henblik på en forskningsevaluering. Repræsentanter fra Det Kunsthistoriske Faglige Råd har evalueret museets forskning.

Museet har som led i kvalitetsvurderingen indsendt i alt 12 publikation fra perioden 2008–2011 til evaluering. Otte af publikationerne er egenproduktioner udgivet i forbindelse med særudstillinger på museet. De øvrige er artikler skrevet af museets medarbejdere og udgivet af andre museer/partnere. Museet har bidraget til alle publikationer.

Forskningsevalueringen konkluderer, at museets indsendte publikationer ikke kan betegnes som forskning efter det almene forskningsbegreb.

Det er det faglige råds vurdering, at publikationerne er velskrevne og vidner om en professionel tilgang til publikationsudgivelse. Rådet bemærker endvidere, at museet i forbindelse med udgivelse af publikationer har blik for relevante samarbejdspartnere blandt danske museer. Endvidere, at museet med jubilæumspublikationen ”*Kunsthistorier. Hovedværker fra Nivaagaards Malerisamling*” (2008) hæver standarden for, hvorledes en grundig og velresearchet samlingspublikation kan se ud.

Generelt kan publikationerne betegnes som formidlende tekster, ofte på et højt refleksionsniveau, men uden den videnskabelighed, der lægges til grund for forskningspublikationer.

Museet har ikke en nedskrevet forskningsstrategi. Museet indgår i begrænset omfang i faglige netværk og samarbejder om sin forskning. Museet har indgået et samarbejde med Statens Museum for Kunst om et Ph.d. projekt i italienske renaissanceportrætter.

Det er tilfredsstillende:

- at museet er i gang med at realisere et Ph.d. projekt i samarbejde med Statens Museums for Kunst

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museet ikke har udarbejdet en forskningsstrategi, der definerer museets forskningsmæssige indsatsområder i arbejdsplanens 4-årige periode

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museet ikke har produceret forskning, der lever op til det almene forskningsbegreb
- at indsatsområder i museets planlagte forskningsaktivitet ikke ses genspejlet i en formidlings- og indsamlingsstrategi

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet udarbejder en forskningsstrategi, der kan danne grundlag for museets øvrige museale opgaver
- at forskningsstrategien omfatter museets plan for at tilvejebringe ressourcer til forskning, forskningssamarbejder, publicering og kompetenceudvikling med henblik på at højne forskningens niveau og kvalitet
- at museet i højere grad indgår i partnerskaber og samarbejder med andre museer og vidensinstitutioner om konkrete forskningsprojekter
- at museet i sin publikationsvirksomhed er opmærksom på at differentiere typen af publikationer. Museet kan prioritere forskningshøjden ved at publicere peer-reviewed artikler i tidsskrifter, og kan prioritere en mere brugerorienteret forskningsformidling ved at publicere bog- og katalogudgivelser, f.eks. med bidrag fra eksterne forskere

Formidling

Museet er forpligtet til at formidle sit ansvarsområde for offentligheden. Gennem formidling bringer museet sin forskningsbaserede viden i spil i institutionen, i forhold til borgerne og det omgivende samfund.

a. Museets brugerprofil

Den Nationale Brugerundersøgelse er udarbejdet af Kulturstyrelsen i samarbejde med TNS Gallup og de statslige og statsanerkendte museer. Undersøgelsen udmønter sig i en årlig rapport for det enkelte museum, der tegner en brugerprofil af museets besøgende.

Brugerundersøgelsen (2010) viser en entydig brugerprofil for Nivaagaards Malerisamling:

- 97 % af museets brugere er bosat i Danmark
- 95 % af museets brugere er ikke bosat i Fredensborg Kommune
- 90 % af brugerne er + 50 aldersmæssigt (heraf er 43 % + 65)
- 84 % kommer for at se en bestemt særudstilling
- 76 % kommer hjemmefra og direkte til museet
- 82 % kommer i bil
- 73 % besøger museet for første gang

I forhold til gennemsnittet for deltagende museer er det på Nivaagaards Malerisamling markant, at visse brugergrupper er så godt som fraværende:

- brugere fra hjemkommunen
- brugere bosat udenfor Danmark
- brugere under 30 år

Brugerundersøgelsen giver endvidere deltagerne mulighed for at bedømme museet som helhed og dets enkelte aktiviteter: Brugernes samlede vurdering af museumsoplevelsen er over gennemsnittet for landets museer, særligt atmosfæren på museet vurderes højt og muligheden for at fordybe sig. Museets arrangementer og udstillingernes ophængning/præsentation vurderes ligeledes højt. Til gengæld vurderes museets egnethed for børn lavt, ligesom brugernes mulighed for deltagelse i formidlingsaktiviteter vurderes lavt.

Museet er opmærksom på problemstillingen og har iværksat handleplaner for udvikling af museets formidlingstilbud, der inkluderer projekter målrettet børn og projekter målrettet aktiv brugerdeltagelse. Museet er ved at realisere et interaktivt, netbaseret undervisningsmateriale, ”*Fanget i malerierne*”, støttet af Kulturstyrelsens e-museumspulje 2011 med 772.100 kr.

b. Skoletjeneste

Museets indberetning fra kalenderåret 2010 til Kulturstyrelsens statistik (Danske museer i tal) viser, at 42 grundskoleklasser har modtaget undervisning på museet i 2010, heraf ingen fra ungdomsuddannelserne.

Museet har frem til 1. april 2012 ansat en akademisk medarbejder i løntilskudsjob, der varetager museets skoletjeneste. I ansættelsesperioden er der etableret et lærernetværk, der er skabt dialog til nærliggende skoler, der er gennemført 35 undervisningsforløb, der er etableret kontakt til et gymnasium i regionen.

c. Udstillinger

Museets permanente ophængning af den ældre kunst vises i de nye tilbygninger. Der er minimal formidling i salene.

Denne del af samlingen lader sig af sikringsmæssige årsager ikke ændre uden store ressourcemæssige omkostninger. Museets egen samling er derfor ikke eksponeret i særudstillinger på museet.

Da museets publikationer i langt overvejende grad omhandler særudstillingerne, publicerer museet sjældent materiale om samlingen. Undtaget er jubilæumsbogen fra 2008.

Museets særudstillinger har igennem en længere årrække reflekteret museets vision: At aktualisere den ældre kunst i museets samling ved at perspektivere til nyere kunst. Denne udstillingslinje afspejles også i museets nuværende arbejdsplan. Museet har inviteret danske samtidskunstnere til at udstille i museets særudstillingslokaler.

Visionen om at aktualisere den ældre kunst med skiftende samtidskunstudstillinger har med tiden tegnet museets udstillingsmæssige profil. Særudstillingerne bliver vist i museets oprindelige bygning og er således ikke integreret i museets ophængning af egen samling. Formidlingsmæssigt er det derfor relevant at skabe sammenhæng mellem museets egen samling og særudstillingerne, førend museets vision om at aktualisere den ældre kunst i den faste samling skal vise sig vellykket.

d. Arrangementer

Museet afholder hvert år et stort antal arrangementer (foredrag, omvisninger m.m.). I foredrag og omvisninger er fokus gennemgående på temaer fra museets faste samling.

e. Digital formidling

Museets hjemmeside er overskuelig, brugervenlig i sit design og informativ. Under 'Skoletjeneste' findes undervisningsmaterialer til download. E-museumsprojektet "Fanget i malerierne" vil være tilgængelig fra museets hjemmeside, når det er færdigt.

Der er ingen digital formidling i museets udstillingssale.

f. Kommunikation og markedsføring

Museet er ved at undersøge, hvorledes der kan etableres et samarbejde med museer i regionen om fælles markedsføring, evt. fælles billet.

Det er meget tilfredsstillende:

- at museet har prioriteret etableringen af en skoletjeneste

Det er tilfredsstillende:

- at museet er opmærksom på museets smalle brugerprofil og derfor overvejer, hvorledes museets målgruppe kan udvides
- at museet overvejer, hvorledes der kan etableres samarbejde om markedsføringsinitiativer mellem museer i regionen

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museets egen samling ikke prioriteres i forbindelse med museets udstillings- og formidlingsaktivitet, og at museets egen samling præsenteres på en meget smal formidlingsplatform: foredrag og omvisninger
- at flere brugergrupper er fraværende på museet
- at museet ikke har forholdt sig strategisk til museets samlede formidlingsvaretagelse

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet udarbejder en formidlingsstrategi med tiltag overfor museets ikke-brugere
- at museet etablerer forpligtende samarbejdsrelationer med kultur-, uddannelses og vidensinstitutioner

- at museet prioriterer den faste samling formidlings- og udstillingsmæssigt, da museets egen samling udgør et stort, uudnyttet potentiale, hvormed museet kan positionere sig yderligere i det danske museumslandskab
- at museet præsenterer samlingen på digitale platforme i en tidssvarende og brugerinddragende formidling
- at museet arbejder for at sikre en fortsat drift af skoletjenesten

Indsamling

Museet er forpligtet til systematisk at indsamle værker og anden dokumentation inden for sit vedtægtsbestemte ansvarsområde. Indsamlingen skal være baseret på en aktiv, men restriktiv praksis, der udspringer af museets forskning.

Museets indsamlingspraksis er fokuseret på erhvervelsen af værker fra dansk guldalder. Der erhverves yderst sjældent værker af ældre europæisk kunst, da prislejet er meget højt. Til gengæld har museet tidligere erhvervet parafraiser af ældre europæisk kunst.

Museet har ikke formuleret en indsamlingsstrategi med afsæt i museets forskningsmæssige satsningsområder.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museet ikke har formuleret en indsamlingsstrategi med afsæt i museets forskning

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet forholder sig strategisk til sin indsamlingspraksis og formulerer denne i en indsamlingsstrategi, der udspringer af museets forskning

Bevaring

Museet er forpligtet til at bevare sin samling for eftertiden. Bevaringsarbejdet består af såvel en præventiv som udbedrende indsats i forhold til samlingens forsknings- og formidlingsmæssige værdi. Bevaring omfatter museets magasiner, sikring, tilsyn og konservering af samlingerne.

Museets malerimagasin er placeret i forlængelse af museets administration i museumsbygningen.

Museet angiver, at museets samling er i stabil stand. Kun 5 % er i behandlingskrævende stand. Samlingen er under fast, konserveringsfagligt tilsyn.

Museet har ikke en samlet, prioriteret plan for bevaringsindsatsen.

Fælleskonserveringen har den 3. november 2011 gennemgået klima-, lys og opbevaringsforholdene på museet som led i kvalitetsvurderingen af museet. Museets udstillingssale og malerimagasin er i den forbindelse blevet besigtiget.

Fælleskonserveringen konstaterer følgende om museets klimaforhold:

- I museets oprindelige bygning fra 1903 er der intet permanent klimaanlæg, men en mobil befugter. Der er ingen regulering af luftfugtigheden. Der er ikke affugtningsanlæg.
- I de nyere udstillingssale samt magasinet er der klimaanlæg, der styrer varme og luftfugtighed. Der er ikke et affugtningsanlæg.

Følgende er konstateret om museets lysforhold:

- Belysningen i museets udstillingssale (ældre del og nyere del) er reguleret ved bevægelsessensorer. Der er således ingen belysning, medmindre der er personer i salene. Dette for at nedbringe det daglige lysniveau.
- Ovenlysvinduerne i udstillingssalene har påmonteret solfiltre, der reducerer solvarmen. Der er endvidere solgardiner for ovenlysvinduerne, der kan trækkes fra uafhængigt af hinanden.

Følgende er konstateret om museets malerimagasin:

- Magasinet er professionelt indrettet med mobile kompaktreoler. Der mangler dog faciliteter til håndtering af værker.

Museet har ikke udarbejdet et IT-sikkerhedskodeks med retningslinjer for god medarbejderadfærd.

Det er tilfredsstillende:

- at museets samling er i stabil stand og tilses fast af konserveringsfaglig ekspertise
- at klima- og lysforhold i udstillingssalene er tilfredsstillende
- at malerimagasinet er velfungerende

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet udarbejder en samlet bevaringsplan
- at museet kontakter Statens Museum for Kunst eller Kulturministeriets Sikringsudvalg for yderligere rådgivning bl.a. omkring udarbejdelsen af et IT-sikkerhedskodeks

Registrering

Museet er forpligtet til at registrere og indberette sin samling til de centrale kulturarvsregistre: Museernes Samlinger og Kunstindeks Danmark (KID). Registrering er elektronisk lagring af kulturarvsdata (billede, registreringsdata og tekst) i databaser. Registreringen skal ske efter fastlagte standarder, der muliggør udveksling af data nationalt og internationalt.

Museet anvender Regin som registreringsværktøj. Samlingen er fuldt registreret.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har afsluttet indberetning af museets samling til de centrale kulturarvsregistre

Museets fremtid

Museets samling indtager en væsentlig plads i det samlede, danske museumslandskab. Museet kan befæste denne position ved at igangsætte en proces, der sætter fokus på museets samlede virke.

Kulturstyrelsen vurderer, at Nivaagaards Malerisamling har potentialet til at positionere sig yderligere blandt kultur- og vidensinstitutioner nationalt og internationalt.

Fredensborg Kommune ser museet som et kulturelt fyrtårn med en betydelig position i forhold til brugere og aktører i kommunen. Kulturstyrelsen bemærker, at med den aktuelle økonomiske situation på museet, kan basale driftsopgaver og lovbundne hovedopgaver vanskeligt løftes på et kvalitativt tilfredsstillende niveau.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet og kommunen indleder en dialog om museets rolle i kommunen, og at der i den forbindelse findes løsningsmodeller, der vil konsolidere museets økonomi
- at museet forholder sig strategisk og fremadrettet til varetagelsen af de museale hovedopgaver
- at museet søger at etablere forpligtende samarbejdsrelationer med interessenter og aktører lokalt, nationalt og internationalt

KVALITETSVURDERINGSFORLØBET PÅ NIVAAGAARDS MALERISAMLING

Kvalitetsvurderingsbesøget fandt sted d. 25. januar 2012.

Tilstede var:

Fra museet:

Direktør Michael Nellemann
Museumsinspektør Birgitte von Folsach
Bestyrelsesformand Ebbe Simonsen

Fra Fredensborg Kommune:

Formand for Kultur- og Turismeudvalget Ulla Hardy-Hansen
Direktør for Børn, Kultur og Sundhed Lina Thieden

Fra Kulturstyrelsen:

Kontorchef Ole Winther,
Konsulent Karen M. Olsen
Konsulent Ulla Rønberg

I forbindelse med besøget blev museets *udstillingslokaler, magasiner, administrationslokaler etc.* besigtiget.

Bilag 1: Forskningsevaluering for Nivaagaards Malerisamling 2012.

Bedømmelse fra Det Kunsthistoriske Faglige Råd v. Lene Bøgh Rønberg og Gertrud Oelsner.

Til forskningsevalueringen har Nivaagaards Malerisamling fremsendt følgende publikationer:

Publikationer udgivet i forbindelse med særudstillinger på Nivaagaard:

1. *Mazø. Jes Fomsgaard*. Udstillingskatalog. Udgivet af Vejle Kunstmuseum og Nivaagaards Malerisamling 2011.
2. *Preben Hornung. En moderne mester*. Udstillingskatalog. Nivaagaards Malerisamling 2011.
3. *Nina Steen Knudsen Love and Fear*. Udstillingskatalog. Nivaagaards Malerisamling og Horsens Kunstmuseum 2010.
4. *Arne Haugen Sørensen. I Mytternes spejl*. Udstillingskatalog Nivaagaards Malerisamling 2010.
5. *Indstillinger. Krass Clement.dk*. Udstillingskatalog. Nivaagaards Malerisamling og Vendsyssel Kunstmuseum 2009
6. *Per Arnoldi. Kunstens rum, atelierbilleder og andre opdelinger*. Udstillingskatalog. Nivaagaards Malerisamling 2009
7. *Niels Strøbæk*. Udstillingskatalog. Nivaagaards Malerisamling 2008.
8. Nils Ohrt (red.), *Kunsthistorier. Værker fra Nivaagaards Malerisamling 2008*.

Artikler i publikationer uden for museet:

9. Nils Ohrt, "En dansk vulkan" i Torben Weirup (red.), *Mariakirken 100 år*. Mariakirken 2009
10. Nils Ohrt, "Døden i lykkelandet. Jens Juel ved Øresundskysten" i Gertrud Hvidberg-Hansen, stig Miss, m.fl. (red.) *Aftenlandet. Motiver og stemninger i dansk landskabsmaleri omkring 1800*, Thorvaldsens Museum og Fynd Kunstmuseum 2011
- 11 -12. Nils Ohrt, "Det evige Rom – fire eksempler fra Nivaagaards Malerisamling" i Birgit Jenvold, Anne Cathrine Wolsgaard Iversen og Hanne Porsche (red.), *Ruiner*, udstillingskatalog, Museet på Koldinghus 2009
13. Birgitte von Folsach, "Hvor skoven kranse fletter... Gurre slotsruin set i romantikkens lys", i Birgit Jenvold, Anne Cathrine Wolsgaard Iversen og Hanne Porsche (red.), *Ruiner*, udstillingskatalog, Museet på Koldinghus 2009

I det følgende gives der en vurdering af de enkelte indsendte publikationer på baggrund af det almene forskningsbegreb, der beskrives i Kulturministeriets forskningsstrategi:

Originalitet

Transparens

Gyldighed

Publikationer udgivet i forbindelse med særudstillinger på Nivaagaard:

Publikation 1

Mazø. Jes Fomsgaard. Udstillingskatalog. Udgivet af Vejle Kunstmuseum og Nivaagaards Malerisamling 2011.

Kort forord af de to museumsdirektører, hvori der ikke redegøres for udstillingens relevans for Nivaagaards samlingsområde. Katalogtekst af Henrik Oxvig, lektor på Institut for bygningskultur, Arkitektskolen. Katalogdel, CV Jes Fomsgaard.

Der er tale om en publikation, der udelukkende rummer bidrag fra en ekstern forsker.

Forskning/ikke forskning: Der er ikke tale om en forskningspublikation.

Henrik Oxvigs artikel, "Irgang", rummer et højt refleksionsniveau i sin redegørelse for forskellige principper i måden byen kan struktureres på: den centralperspektiviske og den labyrintiske. Teksten er desuden forsynet med grundige noter til de mange filosoffer og teoretikere, der sættes i spil. Det er tale om en metatekst, som med afsæt i arkitekturhistorien på tværfaglig vis perspektiverer Jes Fomsgaards by- og labyrintmotiver. Den omtaler dog ikke på noget tidspunkt kunstneren og knytter således heller ikke overvejelserne konkret til hans værk. Teksten rummer ikke nogen systematisk, videnskabelig struktur og sætter heller ikke sit emne ind i en forskningstradition. Resultatet er en blanding af en fagtekst og et essay.

Publikation 2

Preben Hornung. En moderne mester. Udstillingskatalog. Nivaagaards Malerisamling 2011.

Forord ved museumsdirektør Niels Ohrt, der argumenterer for udstillingens relevans for Nivaagaards samling. To artikler af eksterne forfattere (Mikael Wivel og Hans Christian Hornung). Interview v. Niels Ohrt. Biografi v. Mikael Wivel, værkfortegnelse, udvalgt litteratur

Forskning/ikke forskning: Der er ikke tale om en forskningspublikation.

Udstillingskatalogets biografiske hovedartikel skrevet af Mikael Wivel, "Ene mand, Preben Hornung i krydsfeltet mellem maleri og natur" sammenfatter og fremlægger med stort overblik vigtig og relevant viden om kunstneren og sætter på relevant vis fokus på Hornungs motiviske og maletekniske inspiration fra kunsthistoriens store mestre, der er så fint repræsenterede i museets permanente samling. Teksten blander på essayistisk vis et fint refleksionsniveau med subjektive kvalitetsvurderinger.

Teksten må antages at bygge på de i litteraturfortegnelsen anførte tidligere tekster af forfatteren. Eventuel ny viden dokumenteres ikke, idet teksten ikke rummer noter og tese og heller ikke sættes ind i en forskningstradition.

Publikationens dokumenterende interview med sønnen supplerer fint fremstillingen af kunstneren og mennesket Preben Hornung og forklarer hans lidt udgrænsede position i tidens danske kunstliv.

Publikation 3

Nina Steen Knudsen Love and Fear. Udstillingskatalog. Nivaagaards Malerisamling og Horsens Kunstmuseum 2010.

Forord af de to museumsdirektører og to artikler (én ved museets egen inspektør, Birgitte von Folsach og én ved ekstern forfatter) katalogdel med kunstnerens lange titler. Ingen noter, ingen litteraturfortegnelse.

Forskning/ikke forskning: Der er ikke tale om en forskningspublikation.

Birgitte von Folsachs hovedartikel, "Som en drøm" fremstår som et relevant og vigtigt essay, der vidner om, at forfatteren har studeret værkerne nøje. Der er tale om en grundig og velskrevet formidlingsartikel, der både rummer historisk og teoretisk baggrundsviden, en præsentation af kunstnerens metode, overordnede temaer og inspirationer, formidlet gennem nærstudier og subjektive betragtninger.

Teksten rummer hverken noter, tese eller placering i en forskningstradition, hvorved det ikke fremgår, om den fremlagte viden er af ny/original karakter.

Det samme gælder for Flemming Friborgs artikel, ”Maleriet, altid”, hvor stilen er mere essayistisk i kraft af tekstens fri og fabulerende struktur. Også her er der dog tale om et velskrevet essay. Refleksionsniveauet er højt i redegørelsen for kunstnerens fortællestrategier, der perspektiveres til en mængde emner fra fransk 1800 tal maleri til fotos, film, dokumentationsgenren mv. Et fint eksempel på en formidlingspublikation.

Publikation 4

Arne Haugen Sørensen. I Mytternes spejl. Udstillingskatalog Nivaagaards Malerisamling 2010.

Forord ved museumsdirektør Niels Ohrt, hvor der redegøres for hvorledes Arne Haugen Sørensens praksis med at gå i dialog med fortidens store mestre gør udstillingen relevant i forhold til Nivaagaards samling. To artikler (én ved museets egen inspektør, Birgitte von Folsach og én ved ekstern forfatter), litteratur, værker i udstillingen, kunstner cv og udvalgt litteratur.

Forskning/ikke forskning: Der er ikke tale om en forskningspublikation.

Kataloget bygger på et katalog udgivet i forbindelse med en udstilling arrangeret af kunstmuseet i Thorshavn i 2009. Ingeborg Bugges artikel stammer fra det tidligere katalog, og medtages derfor ikke i denne evaluering.

Birgitte von Folsachs biografiske essay, ”Den mørke tone” kommer grundigt omkring kunstnerens baggrund, opvækst og position som en dansk outsider, der fandt sit virkested i Andalusens bjerge. Teksten gennemgår med stort overblik centrale motiver og deres betydning i hans produktion fra de tidlige år til 2011.

Der er tale om en relevant og nuanceret formidlingsartikel, der tager afsæt i forfatterens interview med kunstneren, som der citeres fra ved flere lejligheder. Teksten er forsynet med ganske få noter, der angiver kilder på de øvrige citater. Den har imidlertid ingen tese, ingen redegørelse for teori og metode og den sætter ikke sit emne ind i en forskningstradition.

Publikation 5

Indstillinger. Krass Clement.dk. Udstillingskatalog. Nivaagaards Malerisamling 2009 og Vendsyssel Kunstmuseum 2010.

Forord ved de to museumsdirektører, hvori der argumenteres der for, at Krass Clements mange realistiske menneskeskildringer går i dialog med Nivaagaards samling, hvor portrættet er en dominerende genre. To artikler (én ved museets egen inspektør, Birgitte von Folsach og én ved ekstern forfatter) og et interview ved ekstern interviewer. Værker i udstillingen. Liste over kunstnerens bogudgivelser.

Forskning/ikke forskning: Der er ikke tale om en forskningspublikation.

Katalogets hovedartikel skrevet af Peter Michael Hornung, ”Krass Clement og fordybelsens eksistentielle nødvendighed” udgør en vigtig og relevant formidlingstekst, der redegør for Krass Clements fotografi, hans intentioner og hovedtemaer. Teksten samler og fremlægger central eksisterende viden om fotografens biografi og forbilleder i fotografihistorien.

Louise Wolthers artikel ”Krass Clements sprog” har også en essayistisk stil og redegør for de fotografiske traditioner og inspirationskilder, der forekommer i Krass Clements værk. De to essays fremstår imidlertid ikke særlig adskilte i stil og indhold.

Birna Marianne Klevian bidrager desuden med et vigtigt interview med fotografen, ”Et rum af tanker og følelser”, der fint supplerer katalogets artikler. Publikationen giver samlet set en grundig og nuanceret formidling af Krass Clement og hans værk. Den er forsynet med en mængde fotos af kunstneren, der giver overblik over centrale kategorier i hans værk. Dens tekster er imidlertid ikke videnskabeligt opbygget med teser og redegørelse for arbejdets forhold til relevante vidensområder, og de dokumenterer dermed ikke, om og i så fald hvor der fremlægges ny viden.

Publikation 6

Per Arnoldi. Kunstens rum, atelierbilleder og andre opdelinger. Udstillingskatalog. Nivaagaards Malerisamling 2009

Publikationen indeholder den introducerende artikel til Per Arnoldi ”Mindre er mere er... En introduktion til Per Arnoldis sene billeder” skrevet af museumsdirektør Nils Ohrt samt et essay af eksternt forfatter, Carsten Thau ”Kalejdoskopiske forvandling. Abstraktion og fortælling: passage i Per Arnoldis atelierbilleder”. Publikationen er rigt illustreret, og rummer desuden en fortegnelse over de udstillede værker.

Forskning/ikke forskning: Der er ikke tale om en forskningspublikation.

I sin artikel om Per Arnoldi introducerer Nils Ohrt til kunstnerens sene værker, som er dem, udstillingen præsenterer. Der er tale om en formidlingstekst, hvori kunstnerens relevans i forhold i Nivaagaards Malerisamling kun ganske kort berøres, idet det særligt er den da nyrenoverede museumsbygning, der fremhæves som det, der bygger bro mellem Per Arnoldi og Nivaagaard. Teksten rummer hverken tese, teoretiske overvejelser eller metodiske refleksioner, og teksten er således ikke forsynet med noter eller litteraturhenvisninger. Publikationens hovedtekst er skrevet af Carsten Thau. Der er tale om et essay med et højt refleksionsniveau, og teksten rummer et hav af referencer til moderne arkitektur og billedkunst. Thau sætter fokus på atelierets konkrete og metaforiske betydning for den moderne billedkunst gennem henvisninger til de stil, Mondrian, Picasso, Velázquez og Vermeer van Delft, for derigennem at opridske konteksten for Arnoldis sene atelierbilleder, der dog kun omtales i kortere passager. Teksten er ikke forsynet med fodnoter, men der er dog litteraturreferencer. Hverken Thaus eller Ohrts tekster gør rede for en eksisterende forskningstradition og dens resultater, hvorfor det ikke lader sig vurdere, hvori originale bidrag består.

Publikation 7

Niels Strøbæk. Udstillingskatalog. Nivaagaards Malerisamling 2008.

Forord af museumsdirektør Nils Ohrt, der fremhæver relevansen af at sætte en nyrealistisk maler som Niels Strøbæk i relation til museets samling af gamle mesterværker. Artikel ved Niels Ohrt, litteratur, noter, værkfortegnelse, kunstnerbiografi. Introduktion til kunstneren på engelsk.

Forskning/ikke forskning: Der er ikke tale om en forskningspublikation.

Kataloget er skrevet af museumsdirektør Nils Ohrt, der både står for forordet og hovedartiklen, ”Et gådefuldt spejl. Niels Strøbæk - kunst og eksistens”.

En overvejende biografisk artikel, der sætter Strøbæks helt særegne version af nyrealismen i relation til hhv. den danske og den internationale nyrealisme i perioden, som kunstneren ikke selv mener, han har et idéfællesskab med. Artiklen ”kaster et blik på hvorledes disse idémæssige forskelle gør sig gældende i

selve det kunstneriske udtryk”, s. 22. En formulering der angiver, at der ikke i væsentlig grad er ambitioner om at fremlægge ny viden.

Teksten er dokumenteret med fyldige citater fra kunstnerens egne biografiske tekster. Den rummer glimtvis forskning dels når kilder diskuteres (eks. s. 50 note 12), dels i argumentationen for, at Strøbæks nyrealistiske stil oprindeligt var et resultat af et meget eksistentielt projekt, bl.a. farvet af hans opvækst blandt Eckersbergs og Købkes guldaldermotiver i København, og ikke en inspiration fra den amerikanske fotorealisme, som først efterfølgende blev kendt i Danmark.

Artiklen er transparent i kraft af noternes henvisninger til hvor viden hentes, men teksten sættes ikke gennemført ind i en forskningstradition og metode og teori er ikke ekspliciteret. Der er heller ingen stram systematisk videnskabelig struktur i teksten, der kommer langt omkring i de biografiske emner. Teksten er derfor overvejende formidlende i relation til udstillingen og rummer primært en sammenfatning af eksisterende viden og diskussioner. Der er tale om et fint eksempel på et grundigt, fagligt præcis og gennearbejdet formidlende udstillingskatalog.

Publikation 8

Nils Ohrt (red.), *Kunsthistorier. Hovedværker fra Nivaagaards Malerisamling*, 2008.

Kunsthistorier er udgivet i anledning af Nivaagaard Samlingens 100 års jubilæum, og rummer foruden et forord ved museumsdirektør Nils Ohrt en introduktion til samlings grundlægger Johannes Hage ved museets inspektør Birgitte von Folsach. Publikationen rummer desuden en række tekster om de væsentligste værker i museets samlinger skrevet dels af museumsdirektør Nils Ohrt (der tegner sig for i alt 11 tekster), dels af en række eksterne forfattere, der alle er specialister inden for det felt, de skriver om.

Forskning/ ikke forskning: Der ikke tale om en forskningspublikation, men en formidlingspublikation med forskningsaspekter.

Publikationen følger samlingens tre spor: ”Italien-Tyskland 1500-1650”, ”Nederlandene 1600-1665” og ”Danmark 1790-1850” med en ligelig fordeling mellem de tre sektioner. I publikationens forord understreges det, at ”Ud over en kortfattet beskrivelse af det enkelte maleri rummer hver artikel en præsentation af kunstneren, en indplacering af værket i det øvrige oeuvre og i samtidens kunst, en afdækning af dets indholdsmæssige betydning i forhold til tidens religiøse og åndelige strømninger samt særlige forhold om erhvervelse, konservering - og undtagelsesvis dets senere dramatiske skæbne. (...) Det har været bestræbelsen, at teksten skulle være letløbende og fortællende...”. Forordet understreger med andre ord, at der er tale om en formidlingspublikation, men når det er sagt, skal det understreges, at det er en usædvanlig gedigen en af slagsen. De mange tekstnedslag, der tilsammen udgør en kunsthistorie med udgangspunkt i Nivaagaards samlinger, er alle velkrevne og underbyggede med noter og litteraturhenvisninger. Alle forfattere besvarer, hver på deres måde, den opgave, der er ridset op i forordet jf. den citerede passus, men udover dette opererer ingen af teksterne med egentlige egne selvstændige forskningstester, ligesom heller ingen af teksterne redegør for, hvordan de forholder sig til den eksisterende forskningstradition. Hvad der således er bogens styrke (metodisk konsensus), bliver i en vis forstand dog også dens svaghed, idet teksterne ikke fremstår som nyskabende, originale bidrag, men snarere lødige og grundige redegørelser for værkernes indhold og proveniens.

Artikler i publikationer uden for museet:

Publikation 9

Nils Ohrt, ”En dansk vulkan” i Torben Weirup (red.), *Mariakirken 100 år*. Mariakirken 2009, s. 67-83, 142

Forskning/ikke forskning: Der er ikke tale om en forskningspublikation.

Teksten har form som en formidlingsartikel, der præsenterer de to hovedværker i Mariakirkens udsmykning, Stefan Viggo Pedersens *Korsfæstelsen* og *Kvinden grebet i ægteskabsbrud* udført 1933-35. Artiklen er ikke videnskabelig i sin form, idet den ikke rummer noter eller henvisninger på de kilder, der citeres. En kort litteraturfortegnelse på tre titler henviser dog til videre læsning. Der er tale om udmærket formidling med billedbeskrivelser, redegørelse for kunstnerens inspiration fra italiensk renaissance suppleret med præcist observerede motivlån fra Tintoretto's værker samt påvirkning fra den samtidige Wilhelm Wanschers kunstteoretiske tanker om ”den store stil”. Teksten referer relevant viden om værket, men bidrager ikke med nyt.

En uddybning til værkernes relation til Mariakirken og dens helt særlige historie savnes. Maria figurens centrale position i korsfæstelsesscenen nævnes, men Kristus og synderindemotivet sættes ikke i relation til det faktum, at kirken oprindeligt blev indrettet i et tidligere dansetablisement med letlevende damer. Artiklen opfylder ingen af det almene forskningsbegrebs tre kategorier.

Publikation 10

Nils Ohrt, ”Døden i lykkelandet. Jens Juel ved Øresundskysten” i Gertrud Hvidberg-Hansen, stig Miss, m.fl. (red.) *Aftenlandet. Motiver og stemninger i danske landskabsmaleri omkring 1800*, Thorvaldsens Museum og Fyns Kunstmuseum 2011

Museumsdirektør Nils Ohrt har bidraget til publikationen ”Aftenlandet” med artiklen ”Døden i lykkelandet. Jens Juel ved Øresundskysten”. Publikationen er udgivet af Thorvaldsens Museum og Fyns Kunstmuseum.

Forskning/ikke forskning: Artiklen må kategoriseres som et formidlingsbidrag.

Ohrts artikel fokuserer på ét værk fra Nivaagaards Malerisamling, der blev vist på den ledsagende udstilling. Artiklen rummer ikke en forskningstese, og uden at redegøre for en egentlig forskningsmæssig metode, kan det dog konstateres, at artiklen baserer sig først og fremmest på en topografisk læsning af værket, suppleret med underbyggende dragtanalyse, personhistorie og politisk udblik mm. Med udgangspunkt i dette relevante felt af metoder afdækker Ohrt grundigt, hvad kunstneren har valgt at gengive i sit værk, ligesom han med udgangspunkt i en stilistisk karakteristik undersøger værkets datering. Med referencer til yderligere to værker i Nivaagaards Malerisamling kommenterer Ohrt værkets placering i forhold til den arkadiske landskabstradition. Artiklen går grundigt til værks, og den er undervejs veldokumenteret i forhold til kilder og litteratur; imidlertid er artiklen ikke på et overordnet plan original i sin metode, om end man ikke kan frakende den, at dette værk muligvis ikke tidligere specifikt er blevet undersøgt med dette metodiske udgangspunkt. Der savnes en redegørelse for, hvorledes denne læsning forholder sig til en eksisterende forskningstradition.

11 -12. Nils Ohrt, ”Det evige Rom – fire eksempler fra Nivaagaards Malerisamling” i Birgit Jenvold, Anne Cathrine Wolsgaard Iversen og Hanne Porsche (red.), *Ruiner*, udstillingskatalog, Museet på Koldinghus 2009

Museumsdirektør Nils Ohrt og museumsinspektør Birgitte von Folsach, begge Nivaagaard bidrager hver med en artikel til Koldinghus’ ”Ruiner”.

Forskning/ikke forskning: Der er ikke tale om forskningsbidrag, men formidlingstekster.

Gennem fire nedslag i Nivaagaards Malerisamling undersøger Ohrt ruinmotiver i museets samlinger. Der er tale om værker af hhv. Wilhelm Bendz, Jørgen Sonne, Harald Jerichau og Jens Adolf Jerichau, der hver især undersøges under overskrifterne ”Genbrug”, ”Teater”, ”Dæmoni” og ”Fantasi”. Artiklen trækker på kendt stof, dog er Harald Jerichau et mindre beskrevet blad i dansk kunsthistorie. Artiklen er ikke forsynet med noter eller litteratur, ligesom der heller ikke redegøres for en forskningstradition inden for artiklens afgrænsede felt.

Birgitte von Folsach skriver i sit bidrag om romantikkens dyrkelse af Gurre Slotsruin, der med sin beliggenhed i Nordsjælland ligger forholdsvis tæt på Nivaagaard. Von Folsach undersøger romantikkens interesse for Gurre med særligt udblik til Valdemar Atterdag og de mange sagn og digte, der har beskæftiget sig med Gurre. Da artiklen ikke redegør for en forskningstradition inden for sit felt, og heller ikke er forsynet med noter eller litteraturliste, kan det ikke positivt afgøres, om og hvor artikler bidrager med ny viden.

Konklusion

De fremsendte publikationer er konsistente i deres faglige tilgang til de forskellige emner, de behandler, trods disse indbyrdes forskellighed. Generelt er alle publikationer velskrevne, velredigerede og vidner om en særdeles professionel tilgang til publikationsudgivelse. Museet har i høj grad prioriteret selv at bidrage til publikationerne, hvor museet ofte tegner sig for hovedbidrag i de fremsendte publikationer. Det skal ligeledes bemærkes, at museet har blik for relevante samarbejdspartnere i det danske museumslandskab, men også udenlandske samarbejdspartnere ville være oplagte for museet.

Som hovedkonklusion må det imidlertid sammenfattes, at de fremsendte publikationer ikke kan betragtes som gennemførte forskningspublikationer, idet ingen af dem konsekvent lever op til det almene forskningsbegrebs tre kategorier: *Originalitet*, *Transparens* og *Gyldighed*, der sættes op i Kulturministeriets forskningsstrategis definition af et alment forskningsbegreb.

For de fleste af teksternes vedkommende gælder det, at der ikke formuleres et forskningsspørgsmål eller en tese, som artiklen/publikationen sætter sig for at besvare. I stedet må man i reglen læse mellem linjerne for at finde frem til, hvad artiklernes ærinde er. De fremsendte publikationer forholder sig ikke til en egentlig forskningstradition inden for teksternes områder/felter, idet der ikke redegøres for, hvor museets bidrag placerer sig i forhold til de refererede kilder og litteratur. Teksterne mangler generelt transparens i form af tydelig teori- og metodefremskrivning, og herunder også i flere tilfælde noter og litteraturhenvísninger.

Det skal dog tilføjes, at publikationerne som helhed alle (fraset Fomsgaard og Arnoldi) synes at have relevans i forhold til museets arbejdsfelt og samlinger, og det er positivt at se, hvorledes museet formår at komme tids- og genremæssigt vidt omkring i dets særudstillingsvirksomhed, heriblandt med mange monografiske udstillinger. Når der kan iagttages en konsistens i den faglige profil, har det antagelig med dette faktum at gøre. Det skal også fremhæves positivt, at museet har valgt at markere 100 års jubilæet med en stor publikation om samlingerne, der er i dens ambition om at fungere som en egentlig formidlingsorienteret kunsthistorie om samlingerne på Nivaagaard udvider standarderne for, hvorledes en grundig og velresearchet samlingspublikation kan tage sig ud.